

Sygn. akt II CZ 60/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa W. K.

przeciwko A. S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 30 października 2014 r.,

zażalenia pozwanego

na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 marca 2014 r.,

uchyla zaskarżony wyrok.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 18 września 2013 r. uwzględnił powództwo W. K. w sprawie przeciwko A. S. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Orzeczenie to zaskarżył pozwany, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Treść omawianych przepisów wskazuje, że możliwość uchylenia wyroku przez sąd drugiej instancji została ograniczona wyłącznie do sytuacji wyczerpująco w tych przepisach wymienionych.

Uzasadniając uchylenie wyroku Sąd Apelacyjny wskazał na wadliwość ustaleń faktycznych co do przedmiotu umowy będącej podstawą powództwa. Nakazał też, aby Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy zapoznał się z aktami ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości. Pozwoli to ustalić zakres przedmiotowy umowy przedwstępnej oraz stan prawny nieruchomości, co umożliwi również ponowne rozpoznanie sprawy i pełne odniesienie się do zarzutów strony pozwanej.

Sąd Apelacyjny nie wyjaśnił, którą z przesłanek z art. 386 § 4 k.p.c. uznał za podstawę uchylenia wyroku. Co więcej, w ogóle nie odniósł uzasadnienia uchylenia wyroku do treści art. 386 § 4 k.p.c. Takie ujęcie jest błędne, gdyż niezasadnie marginalizuje praktyczne znaczenie przepisu oraz pomija założenia ustawodawcy leżące u podstaw wprowadzenia omawianej regulacji do k.p.c.

Analiza sprawy pokazuje również, że nie zachodzi którakolwiek z przesłanek z art. 386 § 4 k.p.c. Brak jest podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy. Sąd Okręgowy odniósł się do żądania pozwu i uwzględnił je, dokonał oceny merytorycznych zarzutów podnoszonych przez strony. Brak jest również podstaw do przyjęcia, że wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia

postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 *in fine* k.p.c.). Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w znacznej części. Wprawdzie poczynione ustalenia zawierają braki, jednak w świetle przytoczonej treści przepisu art. 386 § 4 *in fine* k.p.c. takie braki nie mogą stanowić przyczyny uchylenia i mogły zostać samodzielnie uzupełnione przez Sąd Apelacyjny. Trzeba podkreślić, że obecny model postępowania cywilnego zakłada, że druga instancja stanowi instancję merytoryczną, w ramach której rozpoznanie sprawy powinno nastąpić *ex novo* i zakończyć się wydaniem merytorycznego rozstrzygnięcia kończącego spór pomiędzy stronami.

Uznając zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. za uzasadniony, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok, a orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawił, zgodnie z 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sądowi Apelacyjnemu.